

Nr 80.

Av herr **von Seth**, i anledning av *Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för avlöning till personal vid flygförvaltningen.*

Vid sin granskning av flygförvaltningens verksamhet påtalade 1937 års statsrevisorer vissa i flygförvaltningens organisation föreliggande brister.

I sitt över revisorernas uttalande avgivna utlåtande gjorde statsutskottet vid 1938 års riksdag vissa allmänna uttalanden rörande utnyttjandet och behovet av civil personal vid flygförvaltningen. Utskottet sade sig utgå från att såväl flygvapnets ledning som Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet fäst på dessa frågor.

I syfte att åstadkomma en organisation, som bättre stod i överensstämmelse med flygförvaltningens behov, föreslog ämbetsverket i samband med sina anslagsäskanden till 1939 års riksdag, att å flygförvaltningens stat måtte uppföras en ny befattning som sekreterare med placering i A 24, att nuvarande kassörstjänsten i A 21 måtte ombildas till en kamrersbefattning i A 22 samt att en kassörstjänst i A 14 måtte nyinrättas. Skälen för dessa förslag återfinnas å sid. 220 och 221 i årets statsverksproposition under 4:e huvudtiteln. På sätt framgår av sid. 221 och 222 i samma statsverksproposition har allmänna civilförvaltningens lönenämnd, som anbefallts att avgiva utlåtande i ärendet, frångått flygförvaltningens förslag såtillvida, att lönenämnden hemställde, att kamrersbefattningen uppflyttades från den av flygförvaltningen föreslagna lönegraden A 22 till lönegraden A 24, ävensom att den föreslagna sekreterarebefattningen i A 24 i stället utbyttes mot en notarietjänst i A 21. Kassören syntes lönenämnden böra placeras i A 11. Riksräkenskapsverket, som jämväl anbefallts yttra sig i ärendet, har anslutit sig till lönenämndens förslag, dock med den ändringen att kassören borde placeras i A 14. Beaktas bör emellertid att riksräkenskapsverket icke ansåg sig kunna bedöma frågan, huruvida den nuvarande sekreteraren och ombudsmannens tjänstgöring borde, på sätt flygförvaltningen föreslagit, förläggas helt till de militärtekniska avdelningarna — ett spörsmål som för flygförvaltningen varit ett av de mest vägande för ställningstagandet till frågan om den föreslagna sekreterarbefattningens löneställning.

Departementschefen har för sin del anslutit sig till de hörda myndigheternas förslag och således hemställt om inrättande av en kamrerstjänst i A 24, en notarietjänst i A 21 och en kassörstjänst i A 11.

Av det ovan anförda framgår, att departementschefen tillstyrkt en anordning, som helt avviker från flygförvaltningens förslag. Det synes med fog kunna ifrågasättas, huruvida verkligen bärande skäl förelegat för ett frångående, på sätt som skett, av det förslag, som den ansvariga myndigheten

efter noggrann prövning av arbetsförhållandena inom ämbetsverket uppgjort i syfte att skapa den för verket mest ändamålsenliga organisationen.

Med tanke på att flygförvaltningens militärtekniska avdelningar i motsats till vad förhållandet är beträffande armé- och marinförvaltningarna helt sakna administrativt och juridiskt skolad personal, synas starka skäl hava förelagat för den av ämbetsverket ifrågasatta anordningen att till dessa avdelningar överflytta den å civilbyrån nu anställde sekreteraren och ombudsmannen, vilkens göromål av administrativ natur skulle övertagas av innehavaren av en föreslagen nyinrättad sekreterarebefattning. Härigenom synes en verklig förbättring i ämbetsverkets organisation kunnat åstadkommas. Då den nuvarande sekreterarens och ombudsmannens arbetsbördan varit av den omfattning, att han icke utan anlitan av kameralexpeditionen personal medhunnit att fullgöra de på byrån förekommande göromålen, är det självklart att han ej heller kunnat ägna sig åt de militära avdelningarna i ens tillnärmelsevis den utsträckning, som behovet kräver. Det är uppenbart, att denna brist på administrativt och juridiskt utbildad personal å de militärtekniska avdelningarna måste med hänsyn till de omfattande och betydelsefulla ärenden, som där handläggas, ingiva allvarliga betänkligheter. Då det är en angelägenhet av största vikt, att de militärtekniska avdelningarna förses med administrativt och juridiskt skolad personal, synas goda skäl hava talat för den av flygförvaltningn ifrågasatta anordningen, att sekreteraren och ombudsmannen överflyttades till nämnda avdelningar. Ett dylikt förfarande förutsatte emellertid att å civilbyrån inrättades en ny sekreterarebefattning i A 24, vars innehavare skulle övertaga på civilbyrån förekommande ärenden av administrativ natur ävensom den mångfald sekreteraregöromål, som hopats på revisionskommisarien och vilka jämte andra denne åvilande arbetsuppgifter omöjliggjort för denne befattningshavare att i önskvärd utsträckning ägna sig åt revisionsarbetet.

Den av flygförvaltningen ifrågasatta anordningen att överflytta nuvarande sekreteraren och ombudsmannen till de militärtekniska avdelningarna torde emellertid icke kunna möjliggöras med mindre det i stark utveckling stadda ämbetsverket tillförsäkras, att å civilbyrån erhålla en befattningshavare med sådana kvalifikationer, att han kan självständigt utföra de kvalitativt och kvantitativt maktpåliggande ärenden av administrativ natur, som där förekomma. Befattningens inplacering i lönegraden A 24 torde vid jämförelse med motsvarande förhållanden inom armé- och marinförvaltningarna vara synnerligen starkt motiverat, särskilt då det gäller för denne befattningshavare att övertaga de rena sekreteraregöromål, som nu åvila nuvarande sekreteraren och ombudsmannen samt revisionskommisarien ävensom i viss mån byråchefen.

I detta sammanhang må, med erinran, att flygvapnets militärtekniska avdelningar helt sakna administrativt och juridiskt utbildad personal, såsom jämförelse framhållas, att flygförvaltningens materielavdelning med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning närmast är att jämföra med arméförvaltningens tygdepartement, å vars stat finnas uppförda 1 krigsråd, tillika

chef för fortifikationsstyrelsens civilbyrå, 1 sekreterare, 1 bokhållare samt amanuenser. Härvid må vidare uppmärksammas att för materielavdelningens vidkommande den viktigare materielens omloppstid är betydligt kortare än vad på andra områden är fallet. Sålunda måste $\frac{1}{7}$ av sagda materiel förnyas varje år, vilket medför att avdelningen i fråga blir relativt mera belastad med upphandlingsärenden än vid övriga förvaltningar.

Vad beträffar flygförvaltningens byggnadsavdelning är densamma under nuvarande uppsättningsperiod närmast jämförbar med arméförvaltningens fortifikationsstyrelse, vilken har till förfogande 1 krigsråd gemensamt med tygdepartementet, 1 sekreterare och kamrerare, 1 bokhållare och amanuenser samt, därest Kungl. Maj:ts förslag bifalles av årets riksdag, 1 notarie.

Man kan icke undgå att få den uppfattningen, att det förslag, som flygförvaltningen i nu berörda avseende framlagt synes vara i alla avseenden väl genomtänkt och ägnat att åstadkomma en ändamålsenlig handläggning av inom flygförvaltningen förekommande ärenden av administrativ natur, därvid hänsyn jämväl tagits till verkets framtida personalförhållanden. Genom departementschefens föreliggande ändringsförslag skulle visserligen viss behöflig arbetslättnad för revisionskommisarien samt sekreteraren och ombudsmannen vinnas, men å andra sidan kommer förslaget att överflytta sistnämnde befattningshavare till de militära avdelningarna att omöjliggöras, då innehavaren av den föreslagna notariebefattningen icke rimligen kan åläggas att självständigt handhava de sekreteraregöromål, som nu åvila sistnämnde befattningshavare. Den nuvarande sekreteraren och ombudsmannen kommer således alltjämt att hava sin huvudsakliga tjänstgöring förlagd till civilbyrån, och de militärtekniska avdelningarna komma alltfort att sakna tillgång till juridisk och administrativ expertis. Framhållas må i detta sammanhang, att med hänsyn till flygvapnets snabba utveckling behovet av en sekreterare i A 24 kommer inom snar framtid — senast vid den tidpunkt, då flygvapnet blir fullt uppsatt — att ovillkorligen behöva tillgodoses. Då samma behov icke i samma grad föreligger beträffande inrättande av en kamrerstjänst i A 24, synes det vara för statsverket ekonomiskt fördelaktigare att icke redan nu binda sig vid en dylik kamrerstjänst.

Vad härefter beträffar flygförvaltningens förslag att ombilda den nuvarande kassörstjänsten i A 21 till en kamrersbefattning i A 22 har departementschefen gått än längre och ansett densamma böra placeras i A 24. Då man har all anledning utgå från att flygförvaltningen vid bedömandet av frågan om kamrersbefattningens löneställning tagit hänsyn till samtliga därmed sammanhängande spørsmål — således till de kamerala göromålens såväl kvalitativa art som kvantitativa omfattning — och med utgångspunkt därifrån ansett befattningen lämpligen böra placeras i lönegrad A 22, synes fog knappast rimligen hava förefunnits att för kamrersbefattningen ifrågasätta högre löneställning än den av ämbetsverket föreslagna. Så mycket större skäl tala därför, som flygförvaltningen vid sitt ställningstagande till frågan om fördelning av arbetsuppgifterna avsett, att av de arbetsuppgifter, som nu betunga revisionskommisarien utöver ledningen av och deltagande i revisionsarbetet,

endast de kassagöromål som äro av relativt enkel beskaffenhet såsom kontrasierandets av checker och uppgörande av avlönings- och anordningslistor skulle överlåtas till kamreraren, under det att göromål av mera kvalificerad art, såsom besvarandet av remisser, utredningar i administrativa m. fl. frågor skulle — därest de icke med hänsyn till ärendenas speciella art fortfarande böra handläggas av revisionskommisarien — överlämnas till innehavaren av den ifrågasatta sekreterarebefattningen i A 24, eller, därest departementschefens förslag vinner riksdagens bifall, till notarien i A 21.

Departementschefens förslag innebär vidare sådana svårigheter för personalfördelningen inom flygförvaltningen att det befunnits nödvändigt för departementschefen att för förslaget genomförande föreskriva en så från vanliga regler avvikande anordning som att en tjänsteman i lönegrad A 21 (nuvarande kassören) *utan ansökan* skulle överföras till tjänst i A 24 (kamrerartjänsten).

För övrigt förtjänar här framhållas, att flygförvaltningens förslag i förhållande till det av Kungl. Maj:t framlagda skulle ekonomiskt sett innebära allenast en så stor kostnadsökning, som svarar mot en förhöjning av 1 lönegrad, samtidigt som en organisation vunnas, som bättre skulle stå i överensstämmelse med vad statsrevisorer och riksdag åsyftat.

Under åberopande av det anförda finner jag synnerligen starka skäl tala för flygförvaltningens förslag i nu berörda avseenden och hemställer alltså

att riksdagen måtte vidtaga den ändringen i departementschefens förslag, att den av departementschefen ifrågasatta notariebefattningen i A 21 ändras till sekreterarebefattning i A 24 samt att kassörstjänsten ändras till kamrerartjänst med placering i A 22 i stället för den av departementschefen föreslagna lönegraden A 24.

Stockholm den 19 januari 1939.

T. G. v. Seth.